

Příloha k protokolu o SZZ č.....
Vysoká škola: PF JU Čes.Budějovice
Katedra:germanistiky
Datum odevzdání posudku diplomové práce:
11.5.2006

Diplomant: Monika Havlátová

Aprobace: D-NJ/SS

Recenzent*)

Vedoucí*) diplomové práce

Mgr.Miroslava Durajová

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Das Zeugnis der deutschen Reisebeschreibungen

(téma)

Hlavním tématem předkládané diplomové práce je obraz Ruska a Rusa v německé cestopisné literatuře v období raného novověku. Východiskem autorčina badatelského záměru byly tři cestopisy o Rusku vzniklé v rozmezí 16.-19. století. První cestopis z roku 1557 pocházel z pera humanistického učenice Sigmunda von Herberstein. Autorem druhého cestopisu z první poloviny 17. století byl Adam Olearius. Třetí cestopis sepsal Engelbert Wichelhausen na přelomu 18. a 19. století. Autorka zde pracovala s moderními edicemi výše zmíněných cestopisů. Vedle práce s pramenným materiálem bylo také nutné, vzhledem k tématické náplni práce, seznámit se s moderní odbornou českou i zahraniční literaturou, která se zabývá problematikou cestopisů a jim podobných textů, otázkou vnímání „cizího“ či rekonstrukcí obrazu „druhého“ v pramenech tohoto typu, dále s literaturou o jednotlivých autorech výše uvedených cestopisů a v neposlední řadě s literaturou o Rusku, především o jeho historickém vývoji a kultuře v období raného novověku.

Na úvodních stránkách práce věnovala autorka pozornost vysvětlení volby tématu a naznačila cíl své práce. Na úvod navazuje kapitola, ve které diplomantka představuje ve formě krátkých biogramů jednotlivé autory. Vedle charakteristiky období, ve kterém žili, a životopisných údajů, podává informace o jejich vzdělání a také o okolnostech, které vedly k jejich cestě do Ruska a následně ke vzniku zmiňovaných cestopisů.

V následující kapitole pod názvem *Sekundärliteratur* zpracovává diplomantka několik tématických celků. V úvodu hodnotí sekundární literaturu k cestování a cestopisům, dále poukazuje na literaturu o německo-ruských vztazích v období raného novověku (konkrétně v 16.-17. století) a v 18. století. V závěrečné části shrnuje sekundární literaturu o jednotlivých autorech zkoumaných cestopisů. K této kapitole mám několik výhrad a připomínek. Podle mého názoru by jednotlivé části měly být uvedeny jako samostatné celky. O cestopisech jako literárním žánru existuje v současné době celá řada publikací jak zahraniční tak i české provenience. Je škoda, že se autorka omezila pouze na jednu z nich, byť zásadní (s. 16 - Peter J. Brenner: *Der Reisebericht in der deutschen Literatur. Ein Forschungsüberblick als Vorstudie einer Gattungsgeschichte*, Tübingen 1990). Diplomantka, zde sice odkazuje ještě na článek v jednom sborníku věnovanému tématu cestopisů, který hodnotí jako zajímavý, ale již neposkytuje jeho bližší obsahovou charakteristiku (s. 16 – Hans Wolf Jäger: *Reisefacetten der Aufklärungszeit*, in: Peter J. Brenner (ed.): *Der Reisebericht*, Frankfurt am Main 1989, s. 261-283). V tomto ohledu bych přivítala širší pojetí této části s následným zhodnocením a srovnáním prostudované literatury. Totéž platí i o části pojednávající o německo- ruských vztazích v období raného novověku.

Hlavní náplň předkládané diplomové práce představuje rekonstrukce obrazu Ruska a Rusů a jeho proměn, tak jak je zachytili a vnímali ve své době Herberstein, Olearius a Wichelhausen. V následujících kapitolách tak autorka sleduje a hodnotí, jaký dojem zanechal na každém z autorů uvedených cestopisů prostý lid (kap. IV), car a jeho dvůr (kap. V) a hlavní město Moskva (kap. VI.). Zvláštní kapitolu pak věnuje postavení a obrazu ženy v Rusku (kap. VII) a také náboženství (kap. VIII). V závěru každé části zkoumá, do jaké míry je přístup a popis daného autora objektivní a jakou roli zde hrály dříve získané informace a předsudky. Svá zjištění a tvrzení diplomantka dokládá četnými citacemi a odkazy na prameny.

V závěrečné kapitole autorka srovnává výsledky získané na základě předchozí analýzy vybraných částí a hodnotí, jaký obraz Rusů svým čtenářům Herberstein, Olerius a Wichelhausen poskytují. Obraz Rusa u Herbersteina hodnotí jako neutrální, objektivní a nezatížený předsudky. Olerius je podle autorky již méně objektivní, více negativní a plný předsudků. Objektivní obraz s pozitivními rysy pak předkládá podle jejího názoru Wichelhausen.

Předkládaná práce má logickou výstavbu a plynulé tempo. V některých částech užívá diplomantka osobní styl, který sem nepatří (např. str.11, 16, 20 atd.). Kladně hodnotím přístup ke zpracování tohoto náročného tématu, především práci s pramenem a sekundární, hlavně německou, literaturou. Autorka prokázala, že se v zadaném tématu velmi dobře orientuje.

Diplomová práce splňuje požadavky na tento typ kvalifikačních prací. Vzhledem k výše uvedenému tuto práci k obhajobě **doporučuji** a hodnotím známkou **výborně**.

-výborně-

Návrh na klasifikaci diplomové práce:

.....

podpis oponentky diplomové práce

11.5.2006

V Českých Budějovicích dne 2006.....

Stupeň kvalifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------